

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Ministeren
J.nr. MST 103-00148

Den 2. september 2009

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i brev af 19. august 2009 stillet følgende spørgsmål nr. 661 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Torben Hansen (S).

Spørgsmål nr. 661 (alm. del)

Den 12. juni 2009 udsendte miljøministeren en pressemeddelelse om miljøteknologi. Af pressemeddelelsen fremgik bl.a.: "Da regeringen præsenterede handlingsplan for miljøteknologi i 2007, blev der afsat samlet over 1 mia. kr. over de næste 3-4 år." Vil ministeren specifikt redegøre for, hvordan disse midler er anvendt, herunder især, hvilke der er brugt til miljøteknologi, og hvilke der er brugt til energi og klimateknologi, samt specifikation heraf?

Svar

Regeringens handlingsplan for fremme af miljøeffektiv teknologi "Danske løsninger på globale udfordringer" blev offentliggjort i juli 2007.

Handlingsplanen og den forudgående redegørelse til Folketinget ligger i forlængelse af Folketingets vedtagelse V 20 fra 2005, som opfordrer: *"regeringen til at [...] fortsætte en målrettet indsats for at fremme udviklingen og brugen af miljøeffektive teknologier, herunder at udarbejde en dansk handlingsplan for miljøteknologi og en redegørelse til Folketinget i næste samling. Folketinget opfordrer i den forbindelse regeringen til: - at identificere dansk erhvervslivs styrkepositioner inden for miljø- og energieffektive teknologier; - at skabe grundlag for en styrket indsats indenfor rammene af øgede offentlige F&U-midler, der afsættes i de kommende år; - at skabe gode og langsigtede betingelser for en markedsbaseret udvikling af miljø- og energieffektive teknologier, bl.a. indenfor klimaområdet."*

Handlingsplanen omfatter perioden 2007-2009 og indeholder ni initiativer med tilhørende aktiviteter og målsætninger.

Det fremgår af handlingsplanen hvilke ministerier og institutioner, der er ansvarlige for at gennemføre hvert af de ni initiativer med tilhørende aktiviteter.

Samlet set blev der på finansloven for 2007 afsat 951 mio. kr. i perioden 2007-2009 til gennemførelse af de ni initiativer, der indgår i handlingsplanen. De primære kilder til finansieringen var a) 120 mio. kr. fra miljømilliard I, b) 621 mio. kr. fra globaliseringspuljen samt c) midler fra Fødevarerministeriet, promilleafgiftsfondene og EU via Landdistriktsprogrammet.

Udover de midler, der blev afsat på finansloven for 2007 til de ni initiativer, blev en række af handlingsplanens aktiviteter også finansieret af midler, som var reserveret på finansloven for 2005 og 2006. Det drejer sig om 249 mio. kr. til støtte til strategisk forskning primært inden for energi og i mindre omfang inden for vand.

Herudover indgik der 235 mio. kr. fra det tidligere energiforskningsprogram (EFP), som sammen med de nye globaliseringsmidler blev allokeret til det dengang planlagte energiteknologiske udviklings- og demonstrationsprogram (EUDP).

Hermed var den samlede finansiering af handlingsplanen 1.435 mio. kr. Midlerne var afsat til udmøntning i perioden 2007-2009, idet midlerne til energiområdet var afsat til perioden 2007-2010.

Det fremgår endvidere af handlingsplanen, at det er regeringens målsætning, at der fra 2010 og frem skal afsættes 1 mia. kr. årligt til forskning, udvikling og demonstration af energiteknologi. Denne målsætning er efterfølgende indfriet med energiaftalen fra 2008.

Pt. er alle handlingsplanens initiativer og aktiviteter ved at være gennemført eller så langt fremme, at de forventes sat i gang inden udgangen af året. En endelig detaljeret opgørelse af, hvordan midlerne er anvendt, kan dog først udarbejdes i starten af 2010.

Formålet med handlingsplanen var ikke alene at sikre midler til finansiering af forsknings-, udviklings- og demonstrationsaktiviteter, men også at sikre, at disse aktiviteter gennemføres tæt koblet med de politikker, som er med til at definere behovene for og efterspørgslen efter miljøteknologi – hvad enten disse politikker er rettet mod specifikke sektorer som energi og landbrug, eller de er rettet mod specifikke miljøudfordringer som klimaændringer, belastning af vandmiljøet eller sundhedsskadelig forurening.

Godt halvdelen af de midler, der er afsat til finansiering af handlingsplanen, er knyttet til energisektoren, godt en tredjedel er knyttet til landbrugssektoren, mens teknologi til vand og sundhedsskadelig forurening tegner sig for knapt en fjerdedel. Denne fordeling skal tages med forbehold, fordi der ikke altid er en skarp adskillelse mellem de tre områder. Det gælder bl.a. i forhold til de midler, der reserveret til forskning.

Kort gennemgang af gennemførelsen af de ni initiativer:

Initiativ 1. Partnerskaber for innovation. Til dette initiativ blev der afsat 7 mio. kr. fra miljømilliard I. Ifølge handlingsplanen skal der arbejdes for at etablere partnerskaber inden for vand, bioteknologi, mega-vindmøller, biobrændstoffer og brint/brændselceller. Disse partnerskaber er alle etableret og har fået støtte. Herudover er der etableret et partnerskab for renere skibsfart og yderligere partnerskaber er under overvejelse i dialog med relevante aktører.

Initiativ 2. Målrettet og styrket eksportfremme. Til dette initiativ blev der afsat 6 mio. kr. fra miljømilliard I. Der er som forudsat i handlingsplanen gennemført eksportfremstød på miljøområdet i prioriterede lande (8 lande indtil nu), etableret miljøsamarbejde med myndigheder i lande med et lovende marked for dansk miljøteknologi, udarbejdet materiale til præsentation af danske miljøløsninger i udlandet, gennemført analyser af eksportmulighederne for danske miljøløsninger inden for udvalgte områder og gennemført en kortlægning af omfanget af danske virksomheders miljøeksport. Endvidere har en række udenlandske miljømyndigheder været på studietur i Danmark for at bese danske miljøløsninger inden for områder som vand og affald. Miljøministeriet er ansvarlig for gennemførelse af initiativet. En række af aktiviteterne gennemføres i samarbejde med Udenrigsministeriet og Danmarks Eksportråd og i mindre omfang i samarbejde med Energistyrelsen.

Initiativ 3. Forskning. Til dette initiativ blev der afsat 144 mio. kr. fra globaliseringspuljen. Pengene er afsat til strategisk forskning i miljøteknologi. Alle midlerne forventes udmøntet som forudsat inden udgangen af i år, hvor det samlede udbud er på 120 mio. kr., idet der blev tilført yderligere 50 mio. kr. fra globaliseringspuljen til strategisk forskning i miljøeffektiv teknologi i tilknytning til finansloven for 2009. Det Strategiske forskningsråd er ansvarlig for udformning af udbud, tildeling af støtte mv.

Initiativ 4. Rådgivning, information og videnopbygning. Til dette initiativ blev der afsat 13 mio. kr. fra miljømilliard I. Der er som forudsat i handlingsplanen etableret et sekretariat for miljøeffektiv teknologi i Miljøstyrelsen og oprettet en hjemmeside med oplysninger om gennemførelse af handlingsplanen (www.ecoinnovation.dk). Herudover er der ydet personlig rådgivning til iværksættere, virksomheder og forskere, gennemført kortlægninger af danske miljøteknologiske styrkepositioner inden for luftforurening og kemikalier, gennemført en kortlægning af danske miljøteknologivirksomheder i forhold til parametre som omsætning, værditilvækst og beskæftigelse samt udarbejdet en kortlægning af alle danske vidensinstitutioner inden for miljøteknologi. Miljøministeriet er hovedansvarlig for initiativet. På specifikke områder samarbejdes med institutioner i andre ministerier, herunder de regionale væksthuse under Økonomi og Erhvervsministeriet samt Eurocenteret i Forsknings- og Innovationsstyrelsen.

Initiativ 5. Fremme af miljøeffektiv teknologi i EU. Indsatsen har fokus på at bistå danske virksomheder og forskningsinstitutioner med at få en øget andel af de midler, som udbydes af EU til miljøteknologi. Aktiviteten har derudover haft det sigte at fremme danske interesser og synspunkter i tilknytning til udformning af EU-politikker med betydning for udbud af og efterspørgsel efter miljøteknologi. Dette er bl.a. sket inden for rammerne af EU's miljøteknologiske handlingsplan (ETAP). Miljøministeriet er hovedansvarlig for at gennemføre dette initiativ.

Initiativ 6. Klima og energiteknologi. Samlet set var der i handlingsplanen afsat 712 mio. kr. til udvikling og demonstration af energiteknologi i perioden 2007-2010, hvoraf 477 mio. kr. kom fra globaliseringspuljen. Hertil kom 197

mio. til strategisk forskning i energi. Endelig er aktiviteter knyttet til initiativet også blevet finansieret via midler fra PSO ordningen, Højteknologifonden ol. Samlet set indgik der i handlingsplanen finansiering af forskning, udvikling og demonstration af energiteknologi svarende til ca. en halv mia. årligt, idet dette beløb fra 2010 forudsættes hævet til en mia. årligt. Klima- og Energiministeriet er hovedansvarlig for gennemførelsen af initiativet. Der er bl.a. nedsat en bestyrelse for det Energiteknologiske Udviklings og Demonstrationsprogram, der er ansvarlig for udmøntning af de midler, der er reserveret til udvikling og demonstration, mens det Strategiske Forskningsråd og bestyrelsen for Højteknologifonden er ansvarlig for udmøntning af forskningsmidlerne.

Initiativ 7. Miljøeffektive landbrugsteknologier. Der blev afsat 255 mio. kr. til gennemførelse af dette initiativ, heraf 45 mio. kr. fra miljømilliard I og 210 mio. kr. fra Fødevareministeriet, promilleafgiftsfondene og EU via Landdistriktsprogrammet. Indsatsen har fokus på at fremme miljøeffektiv og konkurrencedygtig teknologi til husdyrproduktion, herunder udvikling af en verifikationsordning for miljøeffektiv teknologi til husdyrområdet. Fødevareministeriet er i samarbejde med Miljøministeriet ansvarlig for at gennemføre initiativet.

Initiativ 8. Et rent og uspolet vandmiljø. Der blev afsat 23 mio. kr. fra miljømilliard I. Midlerne er primært anvendt til at støtte virksomheders udviklings- og demonstrationsprojekter på vandområdet. Der er indtil videre ydet støtte til 19 projekter, idet nye projekter forventes at modtage støtte i indværende år. Miljøministeriet er ansvarlig for at gennemføre initiativet.

Initiativ 9. Et sundt miljø. Der blev afsat 26 mio. kr. fra miljømilliard I. De 26 mio. kr. er primært anvendt til at yde støtte til virksomhedernes udvikling og demonstration af miljøteknologi, der reducerer luftforurening, støjbelastning, human eksponering fra sundhedsskadelige kemikalier samt behovet for dyreforsøg. Indtil videre er der ydet støtte til 17 projekter, og flere projekter forventes at få støtte i indværende år. Miljøministeriet er hovedansvarlig for at gennemføre initiativet.

Troels Lund Poulsen/ Anne-Marie Rasmussen